

Iisalmen Sahat Oy
Toimitusjohtaja Tommi Lähteinen
tommi.lahteinen@ipowood.fi

Lausuntopyyntö 2.5.2024

Luvantarvelausunto Iisalmen Sahat Oy:n hankkeeseen Peltosalmi-Ohenmäen pohjavesialueella

Pohjois-Savon vesistöyksiköltä on pyydetty vesilain mukaista luvantarvelausuntoa liittyen Iisalmen Sahat Oy:n rakennushankkeeseen Peltosalmi-Ohenmäen pohjavesialueella. Hankealueelle ollaan rakentamassa nykyisen sahan yhteyteen uutta toimisto-tasaamorakennusta sekä muita liitännäisalueita. Kokonaisuutena rakentamishanke tulee edellyttämään laajoja kaivutöitä ja massojen siirtoja. Esitettyjen suunnitelmien mukaan ensivaiheessa kaivettavien massojen määrä olisi 6900 m³ ja toisessa vaiheessa noin 5000 m³. Laajuudeltaan kaivualue olisi noin 1,38 ha keskimääräinen kaivussyvyys alueesta riippuen 1,0 –2,5 m. Toimisto-tasaamorakennuksen alueella kaivussyvyys tulisi olemaan enimmillään 3,0 – 5,0 m.

Alueella aikaisemman käytön vuoksi toimenpidealueella on havaittu haitta-aineita ja maaperän kaivutöistä muodostuvien kaivumassojen käsittelystä ja hyötykäytöstä Iisalmen Sahat Oy on tehnyt YSL 14 luvun mukaisen ennakkoilmoituksen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevien säädösten mukaisesti Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristönsuojelu ja ilmastoyksikölle. ELY-keskus on antanut YSL 136§:n mukaisen päätöksen määräyksineen Iisalmen Sahat Oy:lle pilaantuneen maaperän kunnostamiseksi 19.3.2024 (POSELY/531/2024). Päätökseen sisältyi täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta ja kaivutyöt aloitettiin viikolla 13 2024. Aloitettut kaivu- ja rakennustyöt olivat keskeytyksissä Ylä-Savon Veden valitettua PIMA-päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen (VHO), jonka jälkeen VHO määräsi PIMA-päätöksen toimeenpanon keskeytettäväksi. Ylä-Savon Vesi Oy kuitenkin peruutti yhtiökokouksen päätöksellä Vaasan hallinto-oikeuteen jätetyn valituksen 24.5.2024.

Hankealue sijaitsee Peltosalmi-Ohenmäen vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella ja suurelta osin pohjaveden muodostumisalueella. Kyllikinrannan vedenottamo sijaitsee reilun 250 metrin päässä ja Peltosalmen vedenottamo reilun 350 metrin päässä hankealueesta. Kyseisillä vedenottamoilla on Itä-Suomen vesioikeuden vuonna 1984 hyväksymä suoja-alue ja hanke sijaitsee suoja-aluepäätöksessä rajatulla vedenottamon kaukosuojavyöhykkeellä.

7.6.2024

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kannanotto

Pohjois-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tämänkaltaisen rakentamishanke vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella edellyttää vesilain mukaista ennakkoarviointia. Vesilain mukaista luvantarveharkintaa rakentamiseen liittyvien lupamenettelyn yhteydessä ei ole kuitenkaan tässä tapauksessa tehty.

Itä-Suomen vesioikeuden vuonna 1984 (N:o 14/ YM 1/84) antaman suoja-aluepäätöksen mukaan alueella on ilman vesioikeuden lupaa kielletty sellainen maa-aineksen ottaminen tai maaleikkauksen tekeminen, joka ulottuu kaksi metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä pintaa. Soranoton osalta päätöksessä edellytetään kaikkialla vähintään kahden metrin vahvuista häiriintymätöntä suojakerrosta. Pohjavedenottamoiden suoja-alueiden tarkoituksena on turvata vedenlaadun säilyminen ottamalla. Suoja-aluepäätöksiin liittyvät määräykset voivat olla maankäyttöä rajoittavia ja ohjaavia. Mikäli suoja-aluepäätöksen määräyksistä on tarvetta poiketa, edellyttää tämä poikkeamisen hakemista aluehallintovirastolta.

Hankealueella maksimikaivutasoksi on suunnitelmissa esitetty N2000 + 89,60 m. Hankkeen yhteydessä hankealueen pohjoispuolelle ja eteläpuolella on asennettu uudet pohjaveden pinnankorkeuden havaintoputket. Pohjaveden pinnankorkeus pohjoispuolella olevassa havaintoputkessa on vaihdellut 19.4 - 22.5.2024 välisenä aikana N2000 + 87,48 – 87,62 välillä. Vastaavasti toimenpidealueen eteläpuolella pohjaveden pinnankorkeus on vaihdellut samaisella aikajaksolla N2000 + 88,35 – 88,42 välillä. ELY-keskuksen pohjavesiasiantuntijan arvioiden mukaan alueen maksitaso pohjaveden pinnankorkeudelle olisi vähintään 20 cm keväällä 2024 mitattua korkeammalla. Pohjaveden virtaussuunnan ollessa kyseisellä alueella etelästä pohjoiseen hankealueen pohjaveden pinta on oletettavasti edellä esitettyjen havaintojen välillä.

Itä-Suomen vesioikeuden vuonna 1984 (N:o 14/ YM 1/84) antaman suoja-aluepäätöksen mukaan alueella on ilman vesioikeuden lupaa kielletty sellainen maa-aineksen ottaminen tai maaleikkauksen tekeminen, joka ulottuu kaksi metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä pintaa (määräys h). Hankealueella maksimikaivutaso on suunnitelmissa noin N2000 +89,60 m. Mikäli suoja-aluepäätöksen määräyksistä on tarvetta poiketa, edellyttää tämä poikkeamisen hakemista aluehallintovirastolta.

Välittömästi hankealueen etelä- ja pohjoispuolelle asennettujen uusien havaintoputkien mukaan ei voida luotettavasti varmistua, että hankkeessa suoritettavasta maksimikaivuutasosta olisi yli kaksi metriä pohjaveden ylimpään pintaan. Päinvastoin näyttää siltä, että tätä kahden metrin suojakerrospaksuutta ei suunnitelmien mukaisesti toimittaessa pystytä turvaamaan. Olemassa olevan tutkimustiedon mukaan hankealue sijoittuu alueelle, josta pohjaveden pääasiallinen virtaussuunta on Kyllikinrannan vedenottaman suuntaan eli niin sanotulle vedenottamon arvioidulle imuvaikutusalueelle.

7.6.2024

Edellä esitetyn perusteella Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että rakennushankkeessa toteutettavat kaivutyöt esitetyssä laajuudessaan vaativat aluehallintoviraston myöntämän luvan poiketa Itä-Suomen vesioikeuden päätöksellä N:o 14/ YM 1/84 määrätyn vedenottamon kaukosuojavyöhykkeen määräyksistä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Johtava vesitalousasiantuntija Ville Matikka ja ratkaissut Yksikön päällikkö Veli-Matti Vallinkoski.

Tiedoksi

Iisalmen kaupungin kaavoitus
Iisalmen kaupungin rakennusvalvonta
Ylä-Savon ympäristönsuojelupalvelut
Ylä-Savon Vesi Oy

Tämä asiakirja POSELY/1444/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
POSELY/1444/2024 har godkänts elektroniskt

Matikka Ville 07.06.2024 15:24

Vallinkoski Veli-Matti 07.06.2024 15:28